

FILOLOGIJA

I

Za

HRVATSKO FILOLOŠKO DRUŠTVO

uređuju:

MIRKO DEANOVIĆ, MATE HRASTE, JOSIP TORBARINA

Izdaje

JUGOSLAVENSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI

ODJEL ZA FILOLOGIJU

FILOLOGIJA

1

Z A G R E B

---

1 9 5 7

Tehnička redakcija, tisak, uvez i oprema:

IZDAVAČKI ZAVOD JUGOSLAVENSKE AKADEMIJE
ZAGREB

Od svog osnutka 1950. g. Hrvatsko filološko društvo u Zagrebu pomišljalo je na objavljivanje naučnoga filološkog časopisa, pored popularnog časopisa za kulturu hrvatskog književnog jezika, koji je 1952. g. počeo izlaziti pod imenom Jezik. Tu inicijativu prihvatila je Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti i materijalno omogućila njeno ostvarenje.

U Zagrebu se već dugo osjećala potreba takvog povremenog zbornika radova, koji bi oživio veoma staru i plodnu tradiciju ovoga kulturnog centra. I upravo je zato našem časopisu dano ime Filologija, ali u širem značenju, prema samoj etimologiji riječi, koja obuhvata sve probleme jezika i književnosti. U tom je smislu već i samo naše društvo nazvano filološkim, jer mu je cilj da pored izučavanja hrvatskosrpskog unapređuje i proučavanje jezika i književnosti ostalih slavenskih i neslavenskih naroda. Stoga su u Hrvatskom filološkom društvu osnovane i uspješno rade uz sekciju za hrvatskosrpski pravopis i uz nastavnu srednjoškolsku sekciju također i odjeli za lingvistiku i za teoriju književnosti.

Mogu se postaviti dva pitanja. Je li nužno u ovo doba poplave novih časopisa u nas i u svijetu pokretati još jednu povremenu publikaciju, kao što je ova? Treba li nam u današnjoj općoj težnji za sintezama ovakav zbornik analitičkih priloga o pojedinim pojavama, koje se širem krugu više puta čine beznačajne? Na oba pitanja možemo odgovoriti potvrdno, i to s više razloga.

Kako u nas pojam filologije nije danas baš privlačiv ni potpuno određen, bit će dobro da objasnimo, kako ga mi shvaćamo. Premda je to stara nauka, ona se razvija zajedno s vremenom, pa je i danas svojom dijalektičkom metodom prijeko potrebna u izučavanju prošlih i sadašnjih pojava u razvoju jezika, književnosti i misli, a u vezi s prilikama svoje sredine. Takva filološka istraživanja ne moraju biti suhoparna i statična, jer se u tom radu svim pojavama prilazi kritički, pa nam ti prilozi nauci pomažu da ispravno shvatimo i doživimo ne samo formu, već i su-

štinu tih pojava. Prema tome tako shvaćena filologija obuhvata i studij poezije i njena izraza, književne povijesti i kritike, isto tako kao i studij historijske i opće lingvistike i stilistike. U tom smislu nastojat ćemo stati na obranu filologije u modernom duhu i bit ćemo zahvalni onima, koji nam u tome pomognu.

Kako se to ne da postići odjednom i kako računamo na širu suradnju stručnjaka različitih pogleda i generacija, iako nas vode navedene težnje, ne će se suradnicima ograničavati sloboda, ako rade prema suvremenim naučnim principima. Ova publikacija nije glasilo neke odjelite ideološke grupe, koja bi htjela, da se polemički nameće i da vodi. Ona će biti pristupačna svim radnicima na velikoj i plodnoj, ali još nedovoljno obrađenoj njeni. Svojim ćemo priložima nastojati pokazati, ako je potrebno, koliko je koristan taj rad. Za to smo u prvom redu pozvani mi filolozi, i tu afirmaciju naše humanističke, društvene nauke s pravom očekuje od nas domovina i strani kulturni svijet.

Pored naučnih priloga donosit ćemo i kritičke osvrtne na ona nova djela i časopise, strane i domaće, koja smatramo da zaslužuju osobitu pažnju. Namjeravamo objavljivati po dva sveska na godinu. Od drugog broja počet ćemo donositi i kratke bibliografske preglede domaćih filoloških radova i hrvatskih i srpskih prijevoda iz stranih književnosti, a i prijevoda naših pisaca u inozemstvu u posljednjem deceniju.

Jedan je od glavnih ciljeva našeg časopisa, da se čuje i glas mladih naučnih radnika i da im se omogući što brže objavljivanje njihovih manjih priloga nauci.

Pozivamo na suradnju sve filologe u zemlji, a i strane slaviste, pa se nadamo, da će se i oni, vođeni istim ciljevima, odazvati našem pozivu.

Među pokretačima ovog časopisa bili su naši zaslužni učenjaci A. Barac i P. Skok, koji danas nijesu više među nama. Žalimo, što nijesu doživjeli ostvarenje i ove svoje želje, te im i ovdje izričemo svoju veliku zahvalnost.

UREDNIŠTVO

SADRŽAJ

PETAR SKOK	
O etimologijskom rječniku hrvatskog ili srpskog jezika	7
A. VAILLANT	
L'unité linguistique balto-slave	23
J. BADALIĆ	
Marulićevi hrvatski autografi	37
M. HRASTE	
O kanovačkom akcentu u Hrvatskoj	59
I.J. JONKE	
Ideološki osnovi zagrebačke filološke škole 19. stoljeća	77
N. MAJNARIĆ	
Ad Homeri Odysseam t 343 sq.	87
M. DEANOVIĆ	
Jedan Garibaldinac o Hrvatskoj	95
A. FLAKER	
Ante Kovačić i ruska književnost	101
R. FILIPOVIĆ	
Shakespeareova Ilirija	123
M. STOJKOVIĆ	
Naš izgovor slova s u stranim riječima	139
M. GAVRIN	
Goetheova pjesma »Mignon« u hrvatskim prepjevima i prijevodima	145
J. TOMIĆ	
Utjecaj francuske pjesničke strukture na Matoševu poeziju	177

V. PUTANEC

Enanchet – Seneca, prilog proučavanju starofrancuskog djela »Livre
d'Enanchet« 203

I. LADIKA

Zapisi o »Goricama« Frana Galovića 215

R. MAIXNER

Croatica u Wurzbachovu Leksikonu 225

S. MUSULIN

Antun Barac: Hrvatska književnost od Preporoda do stvaranja Jugosla-
vije. Knjiga I. Književnost Ilirizma 229

D. BROZOVIĆ

Dr. Ivan Popović: »Istorija srpskohrvatskog jezika«, Novi Sad 1955. . . . 241

R. KATIČIĆ

Ernest Robert Curtius, Europäische Literatur und Lateinisches Mittel-
alter, zweite Auflage, Bern, Francke, 1954. 247